

**ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI
ÎN TRIMESTRUL II 2009
PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ**

- iunie 2009 -

ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI ÎN TRIMESTRUL II 2009 PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ

Metodologie

Comisia Națională de Prognoză realizează trimestrial o Anchetă economică de conjunctură în sectorul industrial, prin care, pe baza răspunsurilor agenților economici intervievați, referitor la nivelul producției industriale, a comenzilor, stocurilor și prețurilor, pot fi elaborate prognoze pe termen scurt.

Ancheta economică se bazează pe un eșantion realizat pe baza bilanțurilor contabile și un chestionar, ambele fiind elaborate în cadrul Comisiei Naționale de Prognoză.

Eșantionul este alcătuit după o metodologie bine determinată, bazată pe metoda de sondaj pe grupe de natură stratificată la care s-a ținut cont de dimensiunile întreprinderii (număr de personal), ponderea grupei în producția ramurii industriale ca și de ponderea ramurii în total producție industrială.

Pentru ancheta de conjunctură realizată în anul 2009 s-a stabilit un eșantion de 567 agenți economici din sectorul industrial, fiind rezultatul unei rate de sondaj de 12% și furnizând o rată de acoperire de peste 74%.

Spre deosebire de celelalte sondaje pe termen scurt (sondaje realizate de INS și BNR) care au la bază aprecierea de către cei intervievați a tendinței de evoluție prin încadrarea sa în categorii ca *ascendent*, *stabil*, *descendent*, operându-se cu solduri conjuncturale, prezenta anchetă abordează încadrarea evoluției fiecărui indicator în plafoane de creștere/descreștere prestabilite, permițând astfel o cuantificare sub formă de procent a tendințelor viitoare.

Intervalele luate în considerație ca fiind posibile pentru creștere sau scădere sunt stabilite avându-se în vedere evoluțiile de până acum și cele viitoare ale unor parametri.

Principiul de calcul folosit la dezvoltarea anchetei conjuncturale în cadrul Comisiei Naționale de Prognoză are la bază metoda ponderărilor succesive, care ține seama de modificările structurale ale producției, stocurilor sau comenzilor folosindu-se vectori de coeficienți calculați trimestrial care corectează datele de început de an.

Pentru o evaluare complexă a opiniei agenților economici rezultatele anchetei sunt comparate cu realizările din perioadele anterioare, fie cele

Tendințe generale

publicate de Institutul Național de Statistică, fie cele din anchetele de conjunctură anterioare, după cum se specifică la fiecare indicator.

Potrivit sondajului de conjunctură realizat în trimestrul II 2009, situația economică în sectorul industrial se caracterizează în viziunea agenților economici, printr-o schimbare de trend în sens ascendent, la nivelul majorității indicatorilor (excepție făcând doar numărul mediu de salariați), comparativ cu situația înregistrată la început de an:

- % -

	trim IV 2008/ trim III 2008	trim I 2009/ trim IV 2008	trim II 2009/ trim I 2009
1. Producție industrială	-5,3%	-7,7%	8,0%
2. Cifra de afaceri – total	-5,9%	-20,6%	11,5%
➤ intern	-7,0%	-27,9%	13,1%
➤ extern	-3,3%	-3,7%	8,1%
3. Stocuri de produse finite	-2,8%	18,6%	0,0%
4. Productivitatea muncii	-2,6%	-1,2%	11,7%
5. Numărul mediu de salariați	-2,9%	-4,1%	-3,1%

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul II rezultatele din anchetele de conjunctură

Cuantificarea răspunsurilor agenților economici indică o revigorare a nivelului producției industriale față de trimestrul anterior, ceea ce înseamnă reducerea contracției, în comparație cu prima parte a anului.

Cifra de afaceri în volum, care a cunoscut în primele trei luni cea mai severă corecție (-20,6% față de trimestrul IV 2008), va recupera din decalaj, înregistrând în trimestrul II față de primul trimestru o creștere de 2 cifre.

În ceea ce privește stocurile de produse finite acestea se vor situa la un nivel apropiat față de trimestrul I.

Ajustările personalului angajat sunt anticipate a ajunge la circa 3% față de trimestrul I 2009, ceea ce înseamnă o reducere a dinamicii disponibilizărilor din trimestrul I.

Analiza estimărilor agenților economici pentru trimestrul II 2009 față de trimestrul II 2008 arată o îmbunătățire a activității economice din industrie, chiar dacă efectele crizei mondiale mai persistă încă. Deși principalii indicatori rămân încă la valori negative, este de remarcat însă o creștere a productivității muncii la 5,6% față de -1,7% în primul trimestru față de trimestrul I 2008. Creșterile de competitivitate se vor face însă, în opinia agenților economici, nu prin creșteri de producție (care rămâne la nivel mai redus cu aproape 9% față de trimestrul II 2008), ci prin reduceri de personal.

- % -

	trim I 2009/ trim I 2008	trim II 2009/ trim II 2008	sem I 2009/ sem I 2008
1. Producție industrială	-13,0%	-8,9%	-10,9%
2. Cifra de afaceri – total	-20,7%	-17,9%	-19,2%
➤ intern	-23,8%	-22,9%	-23,3%
➤ extern	-14,8%	-7,1%	-11,0%
3. Stocuri de produse finite	-10,2%	2,0%	-4,5%
4. Productivitatea muncii	-1,7%	5,6%	2,4%
5. Numărul mediu de salariați	-8,9%	-11,3%	-10,1%

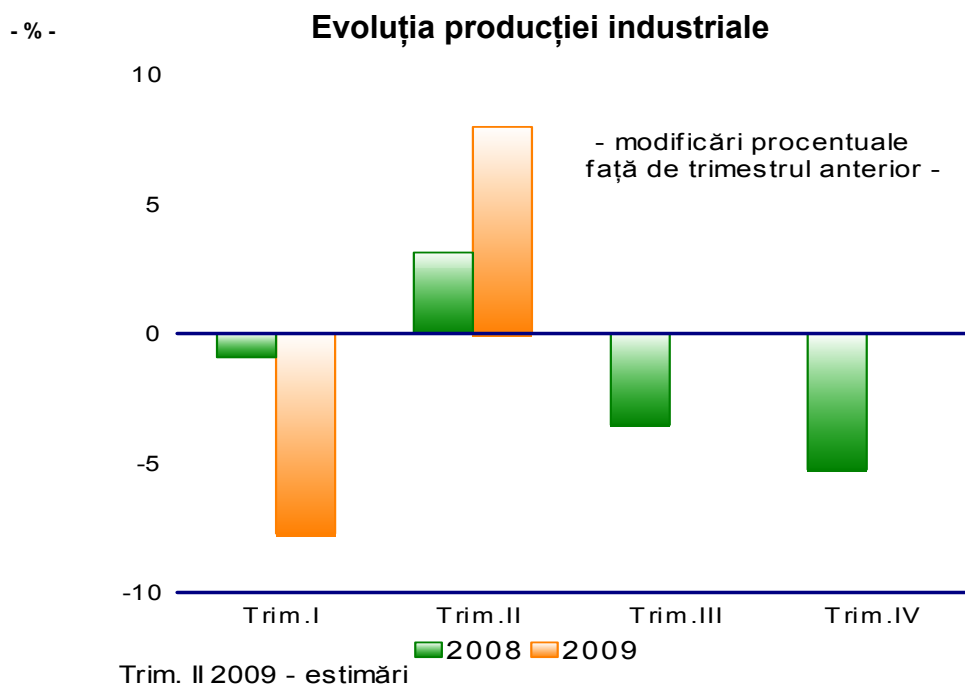
Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul II rezultatele din anchetele de conjunctură

Principalii indicatori rezultați din anchetele de conjunctură în sectorul industrial

Producția industrială

Producția industrială a înregistrat în trimestrului I al anului 2009 o scădere de 13%, față de perioada similară.

Analiza conjuncturală pentru cel de-al doilea trimestru al anului curent, inclusiv sondajul la nivelul agenților economici, indică posibilitatea ca în perioada aprilie - iunie 2009 producția industrială să înregistreze o scădere de circa 9% față de trimestrul similar, iar la nivel de semestru se preconizează o reducere de circa 11%, avându-se în vedere o continuare a contracției cererii, mai pronunțată în cazul pieței interne față de cea externă.

În structură, sunt de remarcat trei situații distincte în evoluțiile viitoare ale ramurilor industriale:

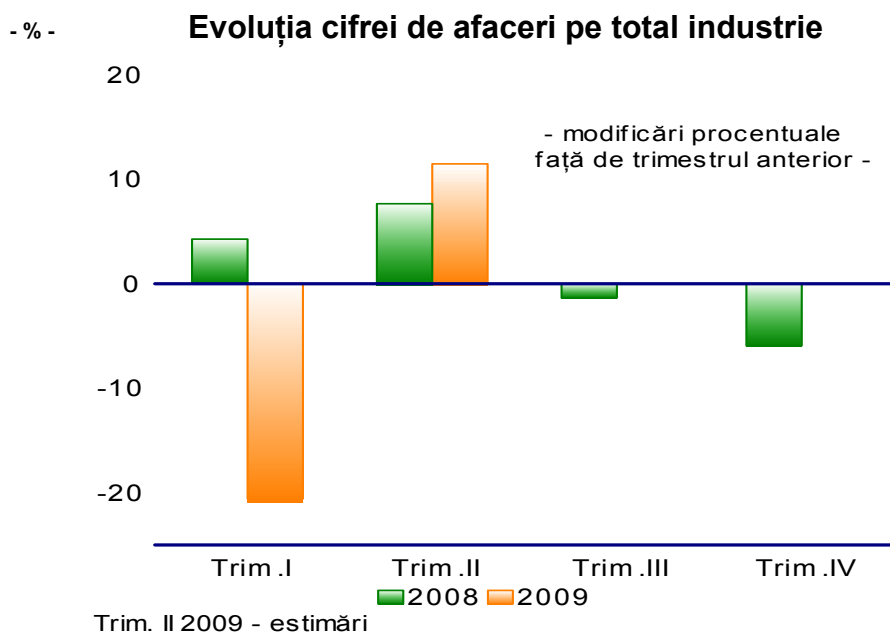
- ramuri care recuperează din diminuarea producției din primul trimestru cum ar fi: prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din hârtie, fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice, dar și fabricarea autoturismelor;
- ramuri care nu par a fi fost afectate în mod substanțial de criza financiară și care își vor continua trendul ascendent și în trimestrul al doilea: fabricarea altor mijloace de transport, reproducerea pe suporturi a înregistrărilor, fabricarea produselor din tutun și a băuturilor;
- ramuri care nu reușesc să depășească efectele crizei și ale căror niveluri de producție vor rămâne la valori reduse: industria metalurgică, industria chimică, industria ușoară și chiar industria altor produse din minerale nemetalice (materiale de construcții).

Cifra de afaceri

În trimestrul I al anului 2009, comparativ cu trimestrul similar al anului anterior, s-a înregistrat o reducere a volumului cifrei de afaceri pe total industrie de 20,7%.

Astfel, se poate menționa faptul că pentru volumul cifrei de afaceri pe total, s-au înregistrat reduceri semnificative la nivelul majorității ramurilor industriale.

Au existat, în același timp, și dinamici pozitive, pentru unele ramuri, cum ar fi: industria alimentară, fabricarea de mașini, utilaje și echipamente, activități de servicii anexe extracției, fabricarea produselor farmaceutice, fabricarea altor mijloace de transport, fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice.

În ceea ce privește tendința cifrei de afaceri pentru trimestrul II, agenții economici estimează o scădere a acesteia cu circa 18,0%, comparativ cu nivelul din trimestrul II 2008, ceea ce va conduce la o reducere în semestrul I a.c. de circa 19,2%.

Cifra de afaceri pentru producția industrială livrată pe piața internă a înregistrat în trimestrul I 2009, comparativ cu trimestrul similar, o scădere importantă de 23,8%.

Conform estimărilor agenților economici, în trimestrul II 2009, cifra de afaceri a producției destinate pieței interne se prevede să continue scăderea din prima parte a anului (23%) astfel că la nivel de semestru reducerea va fi de 23,3%.

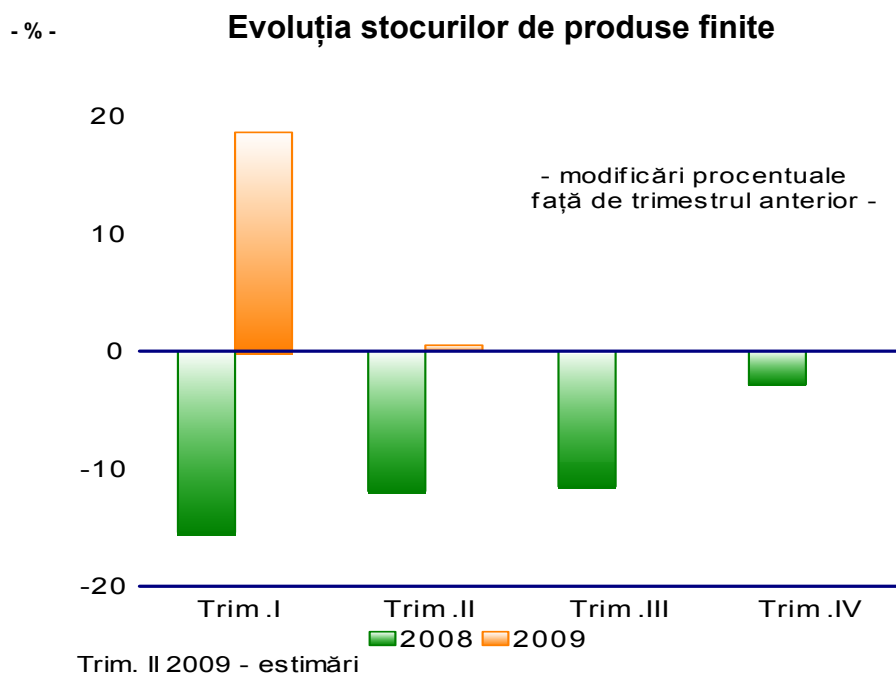
Cifra de afaceri pentru producția industrială livrată pe piața externă s-a redus în trimestrul I 2009 față de perioada similară, cu 14,8%, contracție apropiată de cea a exportului de bunuri.

Anticipările agenților economici din eșantion indică pentru cel de-al doilea trimestru al anului curent o scădere de 7,1% față de perioada similară.

Această evoluție a cifrei de afaceri externe va conduce la nivelul primului semestru al anului curent la o reducere de circa 11,0% pentru acest indicator, datorită unei revigorări la nivelul cereri pieței externe pentru perioada aprilie – iunie 2009.

Stocurile de produse finite au înregistrat în primul trimestru al anului 2009, față trimestrul IV 2008, o majorare de 18,6%, explicabilă datorită scăderilor mai ample a cifrei de afaceri față de reducerea producției industriale. Față de trimestrul II 2008, se poate menționa o scădere de 10,2%, ceea ce arată că această creștere a stocurilor din trimestrul I nu este îngrijorătoare.

Stocurile de produse finite

Pentru trimestrul II 2009 agenții economici apreciază că stocurile de produse finite nu vor înregistra modificări față de perioada ianuarie – martie 2009, iar raportând la perioada similară a anului trecut se așteaptă o majorare de numai 2,0%.

La nivel de semestru, prognoza stocurilor de produse finite indică o scădere de 4,5%, în condițiile unei reduceri mai drastice a cifrei de afaceri pe total industrie (19,2%), respectiv o diminuare a producției industriale cu 10,9%.

Stocurile de materii prime

Stocurile de materii prime se așteaptă ca în trimestrul II 2009 să înregistreze o scădere cu circa 2,5%, comparativ cu perioada ianuarie - martie 2009, nivel inferior celui din perioada similară a anului 2008.

Evoluția stocurilor de materii prime

- modif. proc. față de trimestrul anterior (%) -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2008	0,6%	-0,5%	0,4%	-2,2%
2009	-2,8%	-2,5%		

Sursa: date rezultate din anchetele de conjunctură ale CNP

Gradul de utilizare a capacității de producție

Gradul de utilizare a capacităților de producție aflate în funcțiune în perspectiva trimestrului II 2009, se așteaptă, conform răspunsurilor agenților economici care fac parte din eșantion, să se situeze la circa 68,5%, nivel inferior atât celui înregistrat în trimestrul anterior, cât și celui din perioada similară a anului 2008.

Gradul de utilizare a capacităților de producție

- modif. proc. față de trimestrul anterior (%) -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2008	76,9%	80,1%	76,9%	69,1%
2009	69,8%	68,5%		

Sursa: date rezultate din anchetele de conjunctură ale CNP

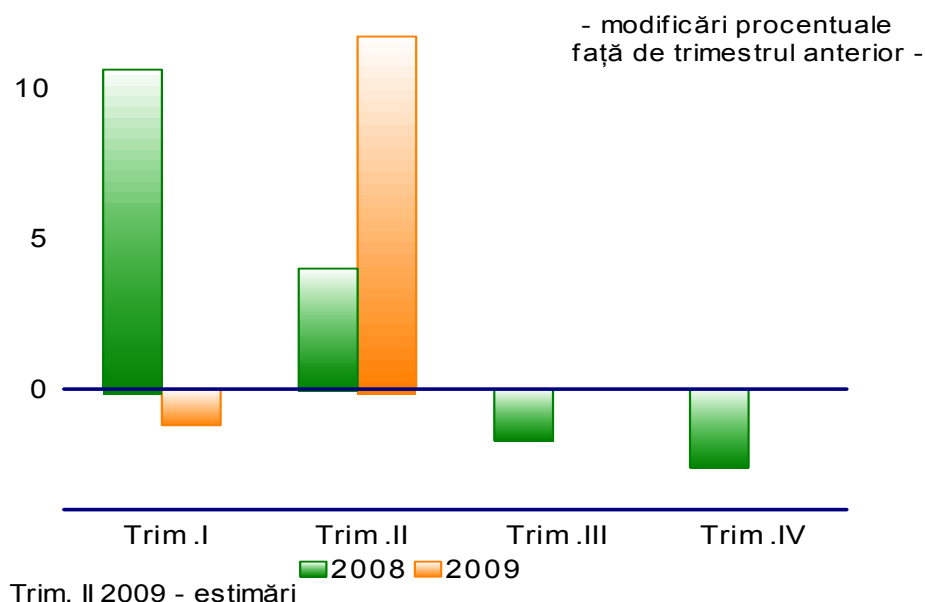
Productivitatea muncii

În concordanță cu evoluțiile producției industriale și efectivului de salariați din industrie, productivitatea muncii a înregistrat în primul trimestru al acestui an o scădere cu 1,7% față de perioada ianuarie – martie 2008, pe baza unei scăderi importante a producției industriale dar și a reducerii masive de personal din industrie.

Încă din luna martie s-a înregistrat o creștere a productivității muncii cu 5,6% față de luna corespunzătoare a anului anterior, tendință care se așteaptă a continua și în trimestrul II.

- %-

Evoluția productivității muncii

Pentru primul semestru apreciem că productivitatea muncii va înregistra o creștere cu 2,4% comparativ cu semestrul I 2008, ca urmare a eforturilor agenților economici de a compensa efectele crizei financiare prin creșterea eficienței.

Costul unitar real cu forța de muncă

Costul unitar real cu forța de muncă în industrie a înregistrat în trimestrul I 2009 o creștere de 5,3%, față de perioada similară a anului anterior datorită faptului că dinamica salariului brut real (deflatat cu IPP) s-a situat peste nivelul productivității muncii în această perioadă.

Pentru semestrul I al anului 2009, pe fondul unei creșteri a productivității muncii, dar și o încetinire în dinamica salarială, se așteaptă o scădere a costului unitar real cu forța de muncă, cu 3,2%, față de primul semestru al anului anterior.

Numărul de salariați

În ceea ce privește efectivul mediu de salariați, în perioada ianuarie – martie 2009 s-a înregistrat o scădere de circa 143 mii persoane, ceea ce reprezintă o reducere cu 8,9% față de media trimestrului I 2008.

Efectivul salariaților din industrie –

- medie trimestrială -

- mii persoane -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2008	1595,9	1586,6	1559,7	1514,8
2009	1452,9	1408,0		

Sursa: date rezultate din anchetele de conjunctură ale CNP

În perioada aprilie – iunie 2009, comparativ cu perioada similară a anului anterior se estimează că numărul mediu de salariați va ajunge la circa 1408 mii persoane, ceea ce reprezintă o scădere cu circa 11%. Scăderi importante ale numărului de salariați se vor înregistra în următoarele ramuri: fabricarea substanțelor și produselor chimice, metalurgie, tăbăcirea și finisarea pieilor și fabricarea produselor textile.

Pentru primul semestru se preconizează că scăderea numărului mediu de salariați va ajunge la circa 10% față de semestrul I 2008.

Volumul creditelor

Datele obținute din sondajul de conjunctură pentru sectorul industrial, indică pentru trimestrul II al anului 2009 o creștere cu circa 1%, comparativ cu trimestrul I 2009, a volumului creditelor acordate agenților economici din industrie.

Pentru *creditele restante* se preconizează că acestea vor înregistra în perioada aprilie - iunie 2009 o creștere substanțială de circa 29% față de trimestrul anterior.

Din datele furnizate de agenții economici se poate observa, încă din trimestrul I al anului curent, că ponderea creditelor restante în totalul creditelor a crescut substanțial comparativ cu ultimul trimestru al anului trecut. Această evoluție poate fi pusă pe seama faptului că o parte din întreprinderi nu reușesc să treacă peste criza financiară, existând probleme de lichiditate în sistem. Și pentru trimestrul II se așteaptă ca ponderea creditelor restante în volumul creditelor totale să crească.

Ponderea creditelor restante în total credite

	- % -			
	tr. I %	tr. II %	tr. III %	tr. IV %
2008	0,83	0,95	1,10	1,44
2009	2,19	2,8		

Sursa: date rezultate din anchetele de conjunctură ale CNP

Prețurile de producție

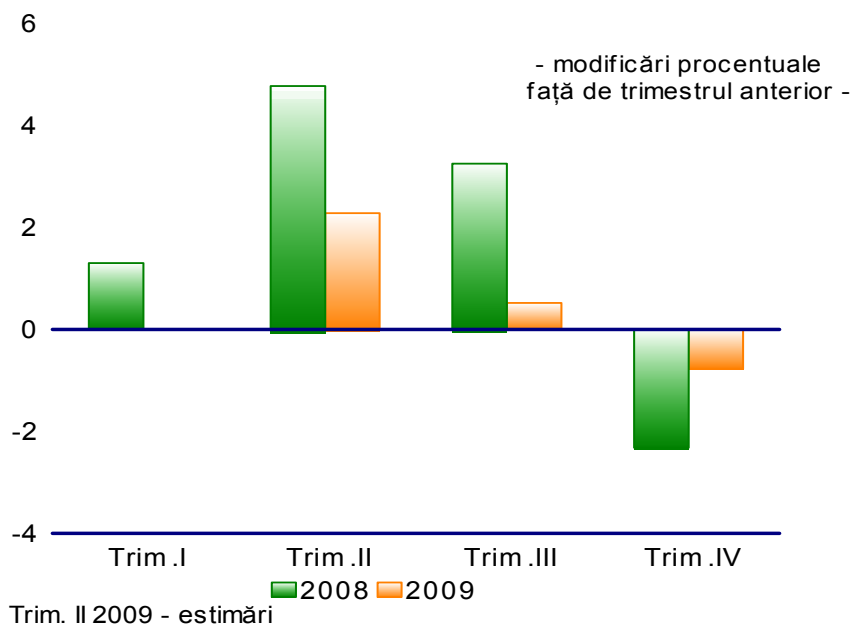
În ceea ce privește prețurile de producție acestea au înregistrat în perioada ianuarie – martie 2009 o creștere trimestrială medie de 5,67% față de perioada similară a anului trecut și cu 1,91% în luna martie 2009 față de decembrie 2008.

Ancheta de conjunctură prevede pentru trimestrul II al anului curent un ritm mediu lunar al prețurilor de producție de circa 1,3%, ritm inferior celui înregistrat în perioada aprilie - iunie 2008 (1,72%), dar superior celui din trimestrul I al anului curent (0,63%).

Astfel, se poate estima o creștere a prețurilor de producție la nivelul lunii iunie 2009, față de decembrie 2008, de circa 6%, iar ca medie semestrială o creștere de 4,4%.

- % -

Evoluția prețurilor de producție (2008 – 2009)

Investiții

Conform răspunsurilor agenților economici din eșantion, în perioada ianuarie – martie 2009 comparativ cu ianuarie – martie 2008 volumul investițiilor a fost în creștere cu 12,4%.

Ca urmare a acestei evoluții favorabile, pentru primul semestru al anului 2009 se așteaptă o creștere a volumului investițiilor de aproximativ 13,6%, comparativ cu primul semestru al anului anterior.